MAASEUDUN TULEVAISUUS
Maa- ja metsätaloustuottajajärjestön äänenkannattaja – Perustettu 1916

Päätoimittaja
Lauri Kontro
Toimituspäälliköt
Jussi Martikainen
Tiina Taipale

Voisiko Nokia yrittää keksiä älyttömän sensaatiopuhelimen, laitteen, jolla voisi pelkästään soittaa. **MATTI SALMENKANGAS ILKASSA**

Turkistarhoilla ovat ovet auki

Maatiloilla mietitään kuumeisesti, mitä pitäisi tehdä tyhjeneville tuotantorakennuksille. Esimerkiksi monet tyhjentyneet sikalat ovat suhteellisen hyväkuntoisia ja tilavia. Tyhjillään olevat rakennukset rapautuvat nopeasti, ellei niille löydetä uutta käyttöä.

Yksi ratkaisu on muuttaa sikala turkistarhaksi. Suomen turkiseläinten kasvattajain liiton (Stkl) toiminnanjohtaja Michael Hornborgin mukaan turkistuotanto onkin herättänyt paljon kiinnostusta sikojenpidosta luopuvien tuottajien keskuudessa. (MT 10.9.)

Turkistarhaus ei yksin pysty ratkaisemaan maaseudun ongelmia, mutta tarhaus tarjoaa maaseudulle mahdollisuuden laajentaa tuotantoa. Turkistarhauksen laajentaminen on myös kansantaloudellisesti perusteltua. Turkiksista tulee tärkeitä vientituloja ja ala tulee toimeen ilman yhteiskunnan tukea.

Turkistarhauksen lisäämiseen on Suomessa hyvät mahdollisuudet. Tuotetut turkikset ovat korkealaatuisia, ja niiden kysyntä maailmalla on kova. Kesäkuussa päättyneellä tilikaudella turkisten myynnin arvo nousi lähes 700 miljoonaan euroon. Turkisalan myönteinen tilanne on poikkeus talouskriisin keskellä.

Merkittävää on myös se, että Suomi pärjää tuotannossa muun muassa Kiinalle. Suurimmat suomalaisten turkisten ostajat ovat Kiina ja Hongkong. Turkiksia viedään myös Venäjälle ja Länsi-Eurooppaan.

Turkistuotanto on jo pitkään ollut julkisessa keskustelussa arvostelun kohteena. Eläinaktivistit ovat ”vapauttaneet” turkiseläimiä luontoon ja salakuvanneet tarhoilla.

Huolimatta siitä, että turkiseläinten hoito on Suomessa korkeatasoista, haluavat eläinaktivistit kieltää tarhauksen. Eläinsuojelu- ja ympäristöjärjestöillä on menossa kansalaisaloitekampanja, jonka aikana on tarkoitus kerätä vähintään 50 000 allekirjoitusta turkistarhauksen kieltämiseksi.

Esimerkkejä on haettu maista, joissa turkistuotannolla on ollut vähäinen merkitys. Esimerkiksi Itävallassa oli tarhauskiellon toteutuessa vain yksi turkistarha. Tanska puolestaan on kieltänyt kettujen tarhauksen, mutta maa on maailman suurin minkintuottaja.

Sillä, että turkisala on Suomessa tehnyt vuosikymmeniä töitä eläinten hyvinvoinnin kehittämiseksi, ei ole arvostelijoille mitään merkitystä. Ehkä heidän mielestään tuotanto pitää siirtää maihin, joissa eläinten olosuhteisiin ei kiinnitetä samalla tavalla huomiota kuin Suomessa.

Suomalaiset turkikset käyvät hyvin kaupaksi maailmalla.

Merkitystä ei näytä olevan myöskään taloudellisilla tekijöillä. Satojen miljoonien eurojen vientitulojen lisäksi turkistarhaus työllistää suoraan lähes 4 500 ja välillisesti noin 13 000 henkilöä. Nämä työpaikat sijaitsevat lisäksi sellaisilla alueilla, joissa korvaavien työpaikkojen löytyminen on todella vaikeaa.

Turkistuotannon vastustaminen onkin osa ideologista kampanjaa, jonka tavoitteena on kaiken kotieläintuotannon lopettaminen Suomesta.

Turkisten tuottajat ovat jatkuvasti joutuneet puolustamaan laillista elinkeinoaan. Toki turkistuotannosta – kuten muussakin toiminnassa – löytyy ihmisiä, jotka syystä tai toisesta eivät noudata sääntöjä. Harvassa toiminnassa kuitenkaan ala itse puuttuu laiminlyönteihin yhtä aktiivisesti kuin turkistarhauksessa.

Viime syksynä turkistarhaajat järjestivät tarhoilla avoimet ovet. Halukkailla oli mahdollisuus itse käydä katsomassa, miten ja millaisessa ympäristössä turkiseläimiä kasvatetaan. Samanlaisia tilaisuuksia järjestetään myös ensi lauantaina.

Avoimuus on tehokkain tapa vastata arvosteluun.

Turkistarhauksen lisäämiseen on Suomessa hyvät mahdollisuudet.

Saksan luomu-Rainbow

Viimepäivien uutiset kertovat luomubuumin vahvasta jatkumisesta Suomessa. Tuotteiden kysyntä kasvaa jatkuvasti. Maatilat vastaavat kysyntään, sillä viime vuonna ennätysmäärä tiloja vaihtoi tuotantonsa tavanomaisesta luomuksi.

Luomun kasvu perustuu terveellä tavalla markkinoihin. Erikoistuotteesta on useimmilla tuotannonaloilla saatu myös erikoistuotteen hinta.

Kun osa kulutuksesta siirtyy luomuun, myös ruokaketjun tuottama arvonlisä kasvaa. Tästä on riittänyt jaettavaa sekä kaupalle että ketjun alkupäälle.

Hyvä bisnes ei kuitenkaan riittänyt ruokakauppias SOK:lle. Se haistoi luomukaupassa mahdollisuuden vieläkin parempaan bisnekseen.

S-ryhmä toi viime viikolla hyllyihinsä Saksassa tuotetun ja pakatun luomumaidon. Kyse on eri tuotteesta kuin mitä kotimainen, oikea luomumaito on. Saksalainen versio on käsitelty kestämään tavallista tuoremaitoa pidemmän myyntiajan.

S-ryhmän valikoimajohtaja Ilkka Alarotu perusteli luomumaidon tuontia aluksi sillä, ettei kotimainen tuotanto kata kysyntää. Kun meijereistä vastattiin, että kyllä kattaa, Alarotu täsmensi, ettei kotimainen luomumaito vastaa kuluttajien toiveisiin.

Toive oli Alarodun mukaan pidempään säilyvä ja hinnaltaan edullisempi luomumaito.

Kaupan yksi tehtävä on tarjota kuluttajille vaihtoehtoja, mutta ennen kaikkea sen tehtävä on tuottaa voittoa. Tähän tehtävään saksalainen luomu-Rainbow soveltuu hyvin.

Se ei tule markkinoille kuluttajien vaatimuksesta, vaan vahvistamaan kaupan neuvotteluasemaa suhteessa kotimaiseen luomutuotantoon.

Luomu rinnastetaan mielikuvissa helposti myös reiluun lähiruokaan. Sitä saksalainen luomu-Rainbow ei ole. Ehkä myös valistunut kuluttaja tämän oivaltaa.

VIERASYLIÖ

Sokerialalla on valmistauduttava tulevaan

Suomalaisten toimijoiden, joilla on mahdollisuus vaikuttaa EU:ssa tehtäviin päätöksiin, on oltava valppaana, jotta juurikassokerin tuotanto voi jatkua nykyisen kiintiökauden jälkeen.

Cap- ja kansallista tukijärjestelmää uudistettaessa on valmistauduttava kiintiöjärjestelmän loppumiseen viimeistään vuonna 2020. Sokerijuurikkaan tukemiseen on varauduttava, kun uutta tukijärjestelmää luodaan, riippumatta siitä, päättyykö kiintiöjärjestelmä 2015 tai 2020.

Viljelijöiden ja teollisuuden pitää yhdessä valmistautua tuleviin EU:n maatalouspolitiikan muutoksiin. Teollisuus voi turvata riittävän raaka-aineen saannin vain parantamalla viljelijöiden asemaa Suomessa.

Myös tutkimus- ja kehittämistoiminta voi antaa ratkaisuja alan kehittämiseksi. Esimerkiksi tuotantokustannusten laskemiseksi kuljetuskustannuksia pitää alentaa yhteisin toimin.

Markkinat ratkaisevat

EU:ssa sokerin tuotantokiintiöt ovat 13,6 miljoonaa tonnia ja sokerin kulutus on 17 miljoonaa tonnia. Kuka toimittaa tulevina vuosina tuon puuttuvan määrän?

Sekä EU:n alhaisten tuotantokustannusten maat, kuten Ranska ja Saksa, että Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren maat (AKT-maat) tai maailman köyhimmät maat (LDC-maat), joilla on vapaa tuontioikeus EU-alueelle, voisivat täyttää EU:n kulutustarpeen.

Kaikki riippuu kuitenkin maailmanmarkkinahinnasta. Jos maailmanmarkkinahinta on matala, AKT- ja LDC-maat kilpailevat alhaisten tuotantokustannusten EU-tuottajien kanssa toimituksista EU-markkinoille.

Mutta jos maailmanmarkkinahinta on korkea, AKT-maat ehkä myyvät sokerinsa paikallisille markkinoilleen EU-markkinoiden sijaan.

Monet EU:n sokerin puhdistajat kilpailevat tästä samasta tuontisokerista. Euroopan suurin sokerin puhdistaja, englantilainen Tate&Lyle on kuilun partaalla, samoin kuin Portugalin puhdistamot. Puhdistamot käyttävät vain 50–60 prosenttia kapasiteetistaan. Ne eivät pitkään pysy toiminnassa tuottamalla tappiota.

Brasilialla vaikeuksia sokerin tuotannossa

Tilanne ei ole juuri erilainen EU:n ulkopuolella. Brasilialla, maailman suurimmalla sokerin tuottajalla, on samanlainen alhaisen kapasiteetin käytön ongelma. Vain 50–70 prosenttia tehtaiden kapasiteetista on käytössä, koska sokeriruo’on saanti on vaikeaa.

Ruokokasvustoja ei ole riittävästi uusittu, ja sen vuoksi sadot ovat pienentyneet. Tehtaiden kapasiteetti on paljon suurempi kuin sokeriruo’on tuotanto.

Liiallinen riippuvuus maailmanmarkkinoista ei ole hyvä asia Suomelle.

Brasilian tuotantokustannukset määrittävät maailmanmarkkinahinnan tason. Muutaman viimeisen vuoden aikana Brasilian tuotantokustannus on noussut 14 sentistä 19 senttiin per naula. Nopea tuotantokustannusten nousu kertoo siitä, että lähitulevaisuudessa Brasilia ei ehkä pysty toimittamaan sokeria kasvaville maailmanmarkkinoille.

Joka vuosi maailmassa tarvitaan noin kaksi miljoonaa tonnia kulutuksen kasvaessa lähinnä kehittyvissä maissa.

”Joustavat kiintiöt” suurten maiden etu

Liiallinen riippuvuus maailmanmarkkinoista ei ole hyvä asia Suomelle eikä muille EU-maille. Kotimainen tuotanto takaa luotettavan sokerin saannin kaikissa olosuhteissa.

Jo ennen kuin sokerin tuotantokiintiöjärjestelmä päättyy, meidän on valmistauduttava tulevaan. Monet sokerialan järjestöt ja Euroopan parlamentti haluavat pitää kiintiöt vielä vuoteen 2020 saakka.

Euroopan juurikkaanviljelijöiden, Euroopan sokeriteollisuuden ja erikoistuneen sokerikaupan yhdistykset kaikki kannattavat kiintiöjärjestelmän jatkamista vuoteen 2020 saakka. Myös monet jäsenmaat, kuten Ranska, Espanja, Saksa, Itävalta, haluavat kiintiöjärjestelmälle jatkoaikaa.

Saksan ja joidenkin muiden suurten jäsenmaiden teollisuus ja myös EU-parlamentti haluavat järjestelmän, missä ennen kunkin markkinointivuoden alkua päätettäisiin, mikä osuus kiintiön ulkopuolisesta sokerista voitaisiin myydä EU:n sisämarkkinoille.

Tämä niin sanottu ”joustava kiintiöjärjestelmä” laillistaisi kiintiöiden kasvattamisen alhaisten tuotantokustannusten EU-maissa.

Myös Suomessa on valmistauduttava hyötymään tästä muutoksesta. Suomessa oma juurikassokerin tuotanto kattaa vain noin 40 prosenttia kulutuksesta. Tuotantoa pitää kasvattaa niin, että kaikki tuotantokapasiteetti tulee käyttöön.

Tämä on mahdollista vain, jos tuotantokustannuksia pystytään laskemaan hehtaarisatoa kasvattamalla ja tuottavuutta parantamalla sekä maatiloilla että tehtaalla.

Vaikeista vuosista on päästävä yli

EU:n valkosokerin viitehinta laski edellisessä uudistuksessa 404 euroon tonnilta, mutta markkinahinta on nyt yli 700 euroa tonni. Kukaan ei pysty ennustamaan markkinahintaa viiden vuoden päähän.

Ainut varma tieto tulevaisuudesta on se, että sekä maailmanmarkkinahinnan että myös EU-hinnan vaihtelu tulee olemaan suurta.

On tärkeää, että Suomen juurikassokerin tuotanto pystyy selviämään niistä vaikeista vuosista, kun maailmanmarkkinahinta on matala ja EU-markkinoilla raivoisa hintakilpailu.

Tutkimus ja alan kehittäminen on hyvin olennaista, jotta näistä vuosista selvitään ja löydetään hyviä ratkaisuja tulevaisuutta varten.

Koko ketjun on toimittava yhdessä siihen suuntaan, että vaikeiden vuosien läpi selvitään niin, että juurikassokerin tuotantoa on Suomessa vuoden 2020 jälkeen.

Kaikissa sokeria tuottavissa jäsenmaissa mietitään tulevia selviytymismahdollisuuksia. Suomella on vielä hyvät mahdollisuudet taistella oman sokerintuotantonsa puolesta.

ELLEN HUAN-NIEMI
LEENA SEPPÄ

Ellen Huan-Niemi on MTT/Talous-tutkimuksen tutkija ja Leena Seppä maatalousylitarkastaja maa- ja metsätalousministeriössä.

PÄIVÄN KUVA

MARKKU VUORIKARI

Herkkuja pudonneilla lehdillä

Kokkimaajoukkue esitteli maanantaina Kampin ostoskeskuksessa Helsingissä taitojaan. Joukkue kertoi matkustavansa lokakuussa gastronomian olympialaisiin Saksaan. Esillä oli kilpailuannoksia, kuten pieniä jälkiruoka-herkkuja metsämansikoista, lakoista, herukoista ja vadelmista. Makuelämysten lisäksi kokkimaajoukkue kattaa kilpailupöytäänsä uniikkia suomalaista muotoilua, jossa kuvastuu luonto. **Karin Widnäs** on valmistanut käsin astioita, joiden teemoja ovat ensilumi, puut, pudonneet lehdet ja halot.

KOLUMNI: ANTTI HIRSAHO

Metsäteollisuuden 9/11

Vuonna 2001 ihmettelin syyskuun yhdentenätoista suoraa lähetystä New Yorkissa sortuvista pilvenpiirtäjistä. Päivälleen 11 vuotta myöhemmin europarlamentin hyväksymä rikkidirektiivi ei törmää suomalaisen metsäteollisuuden rintamamiestaloon matkustajakoneen lailla. Se pikemminkin aiheuttaa äkillisen vesivahingon, jonka jäljet jäävät lahottamaan talon perustuksia vuosiksi eteenpäin.

Viimeksi viime viikolla UPM:n Jussi Pesonen lateli tässä lehdessä madonluvut rikkidirektiivistä (MT 7.9.). Aiemmin olen itsekin kertonut ainakin Metsäteollisuuden, Outokummun ja muutaman sahan mietteitä vientiteollisuuden lisälaskusta. Ehkä puhuttelevimman, otsikkoonkin päätyneen kommentin sain sahayhtiö Kuhmo Oy:n toimitusjohtaja Lauri Nakarilta. Hän totesi kilpailutilanteesta, että ”rikkidirektiivi vie meiltä hapen” (MT 21.5.).

Vaikka Suomi olisi miten täydellisesti soluttautunut EU:n kovimpaan poliittiseen ytimeen, se ei maantieteellistä sijaintiamme muuta. Vientiteollisuuden ja sen logistiikan kannalta maa on totaalisen hölmössä paikassa. Järkevää tie- tai raideyhteyttä Itämeren yli ei ole eikä tule, joten olemme merikuljetuksen varassa.

”Rikkidirektiivi aiheuttaa äkillisen vesivahingon”

antti.hirsaho@maaseuduntulevaisuus.fi

Viime aikoina olen alkanut jo hieman sääliä Satu Hassia. Hän on joutunut kyllästymiseen asti muistuttamaan isossa ja pahassa Kansainvälisessä merenkulkujärjestössä IMO:ssa vuosia sitten tehdystä päätöksestä rajoittaa rikkipäästöjä tietyillä merialueilla. Pienen Suomen kansan edustajat huijattiin tuolloin hyväksymään Itämeri moiseksi rajoitusalueeksi.

Välimerellä risteilee melkoisesti enemmän vesiliikennettä ja sen rannoilla asuu moninkertaisesti enemmän ihmisiä, mutta neuvottelupöydässä Etelä-Euroopan kehäketut eivät jostain syystä halunneet rajoittaa merenkulkunsa päästöjä enemmän kuin on pakko.

Sitten suomalainen elinkeinoelämä tajusi, että direktiivi vaikuttaa enemmän kansantalouteen kuin hengitysilman puhtauteen. Nyt voikin enää ihmetellä, että missä päätöksenteon vaiheessa olisi pitänyt valittaa? Pitäisikö IMO:n nettisivuja pitää auki Amppareiden rinnalla päivät pitkät? Tarvitseeko jokaisen sahan logistiikkajohtaja oman ilmiantajan liikenne- ja ympäristöministeriön lisäksi Brysselin kabinetteihin?

Vaikutelma on lähinnä se, että päätöksenteko on ollut jotain muuta kuin avointa, joustavaa tai järkevää.

Ehkä tämä voi vuosikymmenten aikana johtaa johonkin hyväänkin. Jos vientituotteemme olisivat pidemmälle jalostettuja, logistiikan kustannukset edustaisivat pienempää osaa kauppahinnoista. Se, että meiltä rahdataan puuta Tanskaan ja tuodaan kalliisti muotoiltuna ja jalostettuna takaisin, on jo kulunut esimerkki. Valitettavasti metsä- ja puualan rakennemuutos ei käy yhdessä yössä, vaikka merikuljetus Itämerellä kiellettäisiin kokonaan.

Kun Suomeen muuttaneelta Neil Hardwickilta kysyttiin mitkä kolme asiaa hän muuttaisi uudesta kotimaastaan, vastaus kuului: ”Ihmiset, ilmaston ja maantieteellisen sijainnin.”

Kaksi ensin mainittua miellyttävät itseäni ajoittain suurestikin, mutta Itämeren voisi napata pois erottamasta meitä Euroopasta.

LEHTIKATSAUS

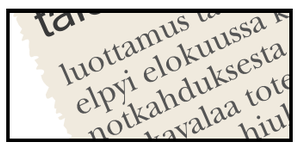

Maataloudesta huolehdittava

Iltalehti muistuttaa oman maatalouden merkityksestä. Lehden mukaan on vaarallista laskea halvan tuontiruuan ja maailmalla liikkuvien yli-jäämäerien varaan. *”Kaikki vastuulliset tahot ymmärtävät, että tällaisen ajattelun häiväkin on vaarallinen. Suomen on pidettävä kunnossa oma kansallinen maataloustuotanto.*

Maataloutta on kehitetty meillä vaikeissa oloissa varsin toimivaksi elinkeinohaaraksi. Vaikka se nykyisellään elättää elinkeinona enää alle 5 prosenttia väestöstä, on sen merkitys ruokahuollon ja turvallisen ravinnon saannin kannalta elintärkeä meille kaikille.

Suomalaiset ovat itse vuosikymmenten kuluessa löytäneet ne tavat, joilla viljaa voidaan viljellä ja karjaa kasvattaa lähes arktisissa olosuhteissa. Tämä perintöä ei sovi turmella.

Valtiovallan on tietoisesti suojeltava omaa maataloutta erilaisilta uhilta. Silloin on jopa EU:n puitteissa pidettävä kiinni kansallisista erityispiirteistä ja kansallisesta edusta.”

Hätiköity uudistus

Pohjalainen moittii kiirettä ja hätiköintiä poliisihallinnon uudistuksessa. *”Uudistusintoa on ihmetelty muun muassa siksi, että edellisen remontin jäljiltä ei maali ole edes ehtinyt kunnolla kuivua. Ministeri Räsänen myönsi, ettei vaikutuksia ole ehditty vielä arvioida. Vaikuttaa todella kummalliselta.*

Suurinta huomiota on saanut ehdotus Liikkuvan poliisin lakkauttamiseksi ja liikennevalvonnan siirtämiseksi osaksi muuta poliisitoimintaa. On pelätty, että tämä johtaa liikenteen valvonnan heikkenemiseen.

Kun kiire on nyt myönnetty myös ministerin suulla, niin kannattaa todellakin hyvin tarkkaan harkita, mitä lopulta tehdään.”

Alkio, Soini ja Eurooppa

Savon Sanomien artikkelitoimittaja **Seppo Kononen** ei pidä ihmeellisenä, että SDP:n Jouni Backman siteerasi lehden kolumnissaan keskustan aateisä Santeri Alkiota. *”Mitä tulee sitten SDP:n Eurooppa-politiikkaan, niin viime aikojen toimien perusteella voi sanoa, että siinä on nyt kaksi siipeä: toinen soinilainen ja toinen alkiolainen. Aluksi vastustetaan pakettiratkaisuja perussuomalaiseen tapaan ja loppukokouksissa äänestetään viisaasti Santeri Alkion yleiseurooppalaisessa hengessä.*

Ja kun loppu on hyvin, niin kaikki on hyvin – alkuärhentelyistä huolimatta.”